

Tabulka 6: Vývoj počtu neúspěšných žáků u maturitní zkoušky
 „čistá“ neúspěšnost společné části MZ (100 % jsou žáci, kteří konali zkoušky)

	2013			2012	2011
	Celkem	Řádný termín	Opravný / náhradní termín	Řádný termín	Řádný termín
Celkem všichni žáci	19,9 %	↓ 16,4 %	57,1 %	↑ 18,6 %	16,9 %

Zdroj: MŠMT, 2013

Zaměstnavatelé požadují větší propojení odborných škol a praxe. Ministerstvo školství a zástupci zaměstnavatelů se dohodli na společném projektu POSPOLU, který je od září 2013 pilotně ověřován. Projekt vychází z principu duálního vzdělávání, umožňuje žákům získat praxi přímo ve firmách. Pro absolventy odborných škol s takovou praxí by to mělo znamenat lepší uplatnitelnost v oboru a tím také větší motivaci k dokončení školy.

Příklady dobré praxe

Zkušenosti některých škol ukazují, že při správném přístupu a velkém nasazení pedagogů je možné docílit zlepšení ve vzdělávání SZ žáků a jejich výsledků. Jsou školy, které umí motivovat žáky, využívat různých forem hodnocení, včetně formativního a vlastního hodnocení, umí motivovat žáky ke zlepšení docházky a snížení absencí. Existují střední školy, které mají při vysokém počtu indikovaných SZ žáků nízký počet předčasných odchodů. Příklady dobré praxe prezentovaly v rámci veřejné diskuse např. ZŠ P. Pitra Ostrava, SŠ prof. Matějčka Ostrava-Poruba a řada dalších mateřských, základních a středních škol (ČŠI, 2013c).

Jaký je pohled rodičů (výsledky výzkumu postojů veřejnosti)

Výzkum postojů rodičovské veřejnosti ukázal, že rozhodující pro spokojenost s poskytovaným vzděláváním je celková transparentnost školy v podobě spravedlivého hodnocení žáků, častá komunikace s rodiči a schopnost k žákům přistupovat individuálně a pomáhat jim překonávat překážky.

Výzkum dále ukázal, že méně pozitivní vztah ke škole mají právě děti, u kterých školní hodnocení způsobuje obavy, a dále děti z rodin, které způsob hodnocení ve škole nepovažují za spravedlivý. Významným faktorem vztahu k docházce do školy jsou také školní výsledky. V rámci šetření deklarovali horší vztah dětí ke škole rodiče žáků, kteří měli horší známku z češtiny.

Pro představu o další vzdělávací dráze dětí je určující vzdělání samotných rodičů, zejména otce. Rodiče si většinou přejí, aby jejich dítě dosáhlo alespoň stejné nebo vyšší úrovně vzdělání, jaké dosáhli oni sami. Dalším faktorem pro rozhodování o další vzdělávací dráze jsou školní výsledky a účast v zájmových kroužcích. Rodiče sledují reálné studijní schopnosti a zájmy svých dětí a přizpůsobují jim další studijní ambice. Čím lepší školní výsledky a více zájmů dítěte, tím je také očekávání rodičů vyšší.

Podle velké většiny dotazovaných rodičů má škola velký vliv a může znevýhodněným dětem pomáhat překonávat překážky, aby dosáhly vyššího vzdělání než jejich rodiče. Škola by se podle názoru naprosté většiny respondentů měla snažit těmto žákům pomáhat. Zároveň se domnívají, že by se škola měla snažit vyjít vstříc individuálním potřebám dětí, např. úpravou náročnosti zadávaných úkolů. I výjimečné nadání jednotlivců by škola měla rozvíjet v rámci kolektivu běžné třídy.

Téměř 70 % dotázaných rodičů souhlasí s odchody žáků ze ZŠ na víceletá gymnázia, přesto téměř 50 % podporuje snižování jejich kapacit (ČŠI, 2013c).